

नागरी संरक्षण प्रशिक्षण महाविद्यालय, मुंबई
येथे आपत्ती व्यवस्थापन पदविका (Diploma)
अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्रमांक एचजीएस २०१८/प्र.क्र.२१७/विशा-८
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : २४ फेब्रुवारी, २०२०

वाचा : नागरी संरक्षण संचालनालयाचे पत्र क्र नासंसं/कार्या ५/२२ /आ.व्य.पदविका
/२०१८/१४४२, दिनांक १०.१२.२०१८

प्रस्तावना :-

नागरी संरक्षण संघटनेचे मुख्य कार्य सामान्य नागरिकांना / शासकीय व निम शासकीय कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांना आपत्ती व्यवस्थापनामध्ये प्रशिक्षित करणे, दुर्घटनास्थळी दुर्घटनेनंतर पहिल्या काही वेळात बचाव / मदत पथक पोहचण्यापुर्वी नागरिकांना आवश्यक ती मदत व त्यांचा बचाव करण्याचे महत्वाचे कार्य केले जाते.

नागरी संरक्षण दलाद्वारे देण्यात येणारे प्रशिक्षण मुख्यतः मुलभूत प्रशिक्षण (५ दिवस) व प्रगत प्रशिक्षणाचे विविध कोर्स (प्रत्येकी ६ दिवस) आहेत. सदरचे प्रशिक्षण नागरी संरक्षण दलासाठी मानसेवी स्वरूपात कर्तव्य करण्यासाठी तयार असलेल्या नागरिकांना दिले जाते. प्रशिक्षण घेणारे बहुतेक प्रशिक्षणार्थी सदरचे प्रशिक्षण त्यांना भविष्यात नोकरी मिळण्यासाठी उपयोगी ठरेल या उद्देशाने घेतात. प्रशिक्षणार्थी यांना अल्प कालावधीच्या प्रशिक्षणा ऐवजी जर पदविका (Diploma) सारखे प्रशिक्षण दिले तर ते जास्त उपयुक्त ठरेल.

नागरी संरक्षण दलातर्फे देण्यात येणारे प्रशिक्षण एकत्रित करून १ वर्षाचा पदविका अभ्यासक्रम जर सुरु करण्यात आला तर सदर प्रशिक्षण घेणाऱ्या नागरिकांची संख्या ही वाढेल आणि सदरचे प्रशिक्षण त्यांना भविष्यात नोकरी मिळण्यासाठी सुध्दा उपयोगी ठरेल. त्याचप्रमाणे आपत्कालीन परिस्थितीत अधिक उपयुक्त ठरेल. या पार्श्वभूमीवर नागरी संरक्षण संचालनालयाने संदर्भाधीन पत्रान्वये नागरी संरक्षण प्रशिक्षण महाविद्यालय, मुंबई येथे आपत्ती व्यवस्थापन पदविका (Diploma) अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देणेबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे. सदर पदविका अभ्यासक्रमास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यात घडणाऱ्या आपत्तीजन्य घटनेच्या वेळी नागरीकांना तातडीने प्राथमिक मदत उपलब्ध होणे आवश्यक आहे. यासाठी नागरी संरक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील नागरी संरक्षण प्रशिक्षण महाविद्यालय, मुंबई येथे आपत्ती व्यवस्थापन पदविका (Diploma) अभ्यासक्रम सुरु करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

२. या अभ्यासक्रमाच्या अटी व शर्ती खालीलप्रमाणे राहतील :-

- (१) सदर अभ्यासक्रमाकरिता संस्थेने प्रशिक्षणार्थीची प्रवेश क्षमता २० पर्यंत ठेवावी.
- (२) प्रस्तावित पदव्युत्तर आपत्ती व्यवस्थापन पदविका (Post Graduate in Disaster Management) हा पूर्णवेळ अभ्यासक्रम असेल व त्याचा कालावधी एक वर्षाचा असेल.
- (३) सदर अभ्यासक्रम राबविण्याकरिता लागणाऱ्या सोयी सुविधा नागरी संरक्षण संचालनालयातर्फे पुरविण्यात येतील.
- (४) ही शासकीय संस्था असल्याने अभ्यासक्रमाकरिता आवश्यक असणारे शैक्षणिक शुल्क अंदाजे रु ५९,०००/- एवढे आकारण्यात यावे. या शुल्काचा वेळोवेळी आढावा घेऊन संस्था स्तरावर महासमादेशक, होमगार्ड यांनी वाढीव निश्चिती करावी. त्यामधून या प्रशिक्षणासाठी येणारा खर्च भागवावा. यासाठी शासनाकडून कोणतेही अनुदान मंजूर करण्यात येणार नाही.
- (५) या अभ्यासक्रमास संबंधित विद्यापीठाची संलग्नता घेण्याबाबतची कार्यवाही नागरी संरक्षण संचालनालयाने करून त्यानंतर प्रशिक्षण सुरु करावे.

३. आपत्ती व्यवस्थापन पदविका (Diploma) चा अभ्यासक्रम, प्रवेश व परिक्षा पध्दती, शैक्षणिक व इतर फी इत्यादी प्रशासकीय बाबींचा निर्णय नागरी संरक्षण प्रशिक्षण महाविद्यालय, मुंबई या संस्थेने घ्यावा.

शुल्क रचनेनुसार प्रशिक्षणार्थीकडून आकारण्यात येणारे शुल्क “००७०” इतर प्रशासनिक सेवा, ६०- इतर सेवा (१०६) नागरी संरक्षण (००)(०२) नागरी संरक्षण प्रशिक्षण शुल्क (००७० ०८५१) या लेखाशिर्षाखाली जमा करावे.

४. आपत्ती व्यवस्थापन अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर पदविकाधारकास शासकीय सेवेची संधी उपलब्ध होण्याकरिता संबंधित मंत्रालयीन विभागांनी शासन सेवाप्रवेश नियमामध्ये सदर पदविकेचा समावेश करावा.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२००२२४१३४९२३६८२९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दि.व. सावंत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. संचालक, नागरी संरक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. संचालक, आपत्ती व्यवस्थापन, मुंबई

४. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
५. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
६. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई.
७. संचालक, यशदा, पुणे
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा), मुंबई / नागपूर
९. कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग (व्यय-८), मंत्रालय, मुंबई ४००० ३२.
१०. निवड नस्ती, विशा-८, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.